

Özet Bülten

Tarih : 27.05.2020

Sayı : 2020/91

Değerli Müşterimiz;

Son günlerde mevzuatımızda meydana gelen gelişmeler, konu başlıkları itibariyle aşağıdadır.

A- Konu Başlıkları:

- 1- Kambiyo Muameleleri Vergisinin Oranı Binde 2'den Yüzde 1'e Çıkarılmış, Fiziki Teslimat Olmaksızın Yapılan Altın Satış İşlemleri "Kambiyo İşlemi" Olarak Değerlendirilmiştir.**
- 2- Finansman Bonolarından ve Varlık Kiralama Şirketleri Tarafından İhraç Edilen Bir Yıldan Kısa Vadeli Kira Sertifikalarından Sağlanan Gelirler ile Bunların Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlarda Stopaj Oranı % 10'dan % 15'e Yükseltilmiştir.**

Söz konusu gelişmeleri konu başlıkları altında özetle bilgilerinize sunuyoruz.

B- Konu Özetleri:

- 1- Kambiyo Muameleleri Vergisinin Oranı Binde 2'den Yüzde 1'e Çıkarılmış, Fiziki Teslimat Olmaksızın Yapılan Altın Satış İşlemleri "Kambiyo İşlemi" Olarak Değerlendirilmiştir.**

Kambiyo muameleleri üzerinden alınan banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) uygulamada "*kambiyo muameleleri vergisi*" olarak anılmaktadır. Bu vergi ile ilgili olarak iki önemli gelişme yaşanmıştır. Aşağıda bu gelişmeler 28/8/1998 Tarihli ve 98/11591 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararda kısaca açıklanmıştır.

1.1.Kambiyo Muameleleri Vergisinin Oranı Binde 2'den Yüzde 1'e Çıkarılmıştır.

Cumhurbaşkanı 24 Mayıs 2020 tarihli ve 31136 sayılı Resmi Gazete yayımlanan **Gider Vergileri Kanununun 33 üncü Maddesinde Yer Alan Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Nispetlerinin Tespiti Hakkındaki 28/8/1998 Tarihli ve 98/11591 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2568)** ile kambiyo muamelelerinde satış üzerinden binde 1 olarak uygulanan BSMV'nin oranını yüzde 1'e çıkarmıştır.

Söz konusu Karar ile 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 33 üncü maddesinde yer alan banka ve sigorta muameleleri vergisi nispetlerinin tespitine ilişkin 98/11591 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 1/1-e inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yapılan değişiklik, kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden binde 2 olarak uygulanan verginin % 1'e (yüzde 1'e) çıkarılmasından ibarettir.

Eski Şekli	Yeni Şekli
e) Kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden binde 2¹ , aşağıda sayılan kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden sıfır; 1)Bankalar ile yetkili müesseselerin kendi aralarında veya birbirlerine yaptıkları kambiyo satışları, 2) Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılan kambiyo satışları, 3) Döviz kredisinin ödenmesine yönelik olarak, döviz kredisi kullanılan ya da kullanımına aracılık eden banka tarafından kredi borçlusuna yapılan kambiyo satışları, 4) Sanayi sicil belgesini haiz işletmelere yapılan kambiyo satışları 5) İhracatçı Birliklerine üye olan ihracatçılara yapılan kambiyo satışları,	e) Kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden %1 (yüzde bir) , aşağıda sayılan kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden sıfır 1)Bankalar ile yetkili müesseselerin kendi aralarında veya birbirlerine yaptıkları kambiyo satışları, 2) Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılan kambiyo satışları, 3) Döviz kredisinin ödenmesine yönelik olarak, döviz kredisi kullanılan ya da kullanımına aracılık eden banka tarafından kredi borçlusuna yapılan kambiyo satışları, 4) Sanayi sicil belgesini haiz işletmelere yapılan kambiyo satışları 5) İhracatçı Birliklerine üye olan ihracatçılara yapılan kambiyo satışları

Esasen 98/11591 sayılı Karar'da 1106 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yapılan değişiklik gereğince 15.05.2019 tarihinden itibaren binde 1 olarak uygulanan bu oran (öncesinde sıfır idi), 7194 sayılı Kanunla 07.12.2019'den itibaren binde 2 olarak uygulanmaktadır.

Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girdiğinden, 24 Mayıs 2020 tarihinden itibaren gerçekleştirilen kambiyo muamelelerinde yeni oran (yüzde 1) geçerli olacaktır. BSMV'nin satış tutarı üzerinden **sıfır** olarak hesaplandığı kambiyo satışlarında sıfır oranı geçerliğini korumaktadır. Buna göre, **aşağıdaki işlemlerde sıfır oranı uygulanmaya devam edecektir:**

- Bankalar ile yetkili müesseselerin kendi aralarında veya birbirlerine yaptıkları kambiyo satışları,
- Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılan kambiyo satışları,
- Döviz kredisinin ödenmesine yönelik olarak, döviz kredisi kullanılan ya da kullanımına aracılık eden banka tarafından kredi borçlusuna yapılan kambiyo satışları,
- Sanayi sicil belgesini haiz işletmelere yapılan kambiyo satışları,**
- İhracatçı Birliklerine üye olan ihracatçılara yapılan kambiyo satışları.

Bu değişiklikten sonra güncel BSMV oranları aşağıdaki gibidir.

- a) Bankalararası mevduat muameleleri sonucu lehe alınan paralar üzerinden % 1,

b) Bankalar ile 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan aracı kurumlar arasındaki borsa para piyasası muameleleri sonucu lehe alınan paralar üzerinden % 1,

c) Devlet tahvili, gelire endeksli senetler ve Hazine bonoları ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerin geri alım ve satım taahhüdü ile iktisap veya elden çıkarılması karşılığında lehe alınan paralar üzerinden %1,

d) Devlet tahvili, gelire endeksli senetler ve Hazine bonoları ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerin vadesi beklenilmeksizin satışı nedeniyle lehe alınan paralar üzerinden % 1,

e) Kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden %1, aşağıda sayılan kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden sıfır;

-Bankalar ile yetkili müesseselerin kendi aralarında veya birbirlerine yaptıkları kambiyo satışları,

-Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılan kambiyo satışları,

-Döviz kredisinin ödenmesine yönelik olarak, döviz kredisi kullanılan ya da kullanımına aracılık eden banka tarafından kredi borçlusuna yapılan kambiyo satışları,

-**Sanayi sicil belgesini haiz işletmelere** yapılan kambiyo satışları,

-İhracatçı Birliklerine üye olan ihracatçılara yapılan kambiyo satışları,

f) Yurt içinde Türk Lirası cinsinden ihraç edilen tahviller ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarının geri alım ve satım taahhüdü ile iktisap veya elden çıkarılması karşılığında lehe alınan paralar üzerinden %1,

g) Yurt içinde Türk Lirası cinsinden ihraç edilen tahviller ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarının vadesi beklenmeksizin satışı nedeniyle lehe alınan paralar üzerinden %1,

h) Diğer banka ve sigorta muamelelerinde lehe alınan paralar üzerinden % 5.

1.2.Fiziki Teslimat Olmaksızın Yapılan Altın Satış İşlemleri “Kambiyo İşlemi” Olarak Değerlendirilmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığının Türkiye Bankalar Birliği Başkanlığına gönderdiği 21 Mayıs 2020 tarihli yazıdan; Vergi Denetim Kurulu'nun, bankalar nezdinde gerçekleşen altın alım satım işlemlerine ilişkin yürütülen araştırmalar esnasında, bankalar tarafından yatırım hesapları ve diğer (vadesiz, vb.) hesaplar üzerinden fiziki teslimat olmaksızın yapılan altın alım satım işlemlerinin kambiyo işlemi olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda tereddüte düştüğü ve Gelir İdaresi Başkanlığından görüş talep ettiği anlaşılmıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığı; kambiyo mevzuatının esaslarını ve kambiyo politikalarını belirlemek, mevzuat çalışmalarını yürütmek, yapılan iş ve işlemlerin mevzuata uygunluğunu kontrol etmekle görevli Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel

Müdürlüğünün görüşünü de alarak, bankalar nezdinde yatırım hesapları ve diğer (vadesiz, vb) hesaplar üzerinden fiziki teslimat olmaksızın yapılan altın satış işlemlerinin kambiyo işlemi kapsamında değerlendirilerek bu işlemler üzerinden yürürlükteki oranlara göre kambiyo muamele vergisi (BSMV) hesaplanması gerektiği konusunda Bankalar birliğini bilgilendirmiş ve konu hakkındaki duyurunun ivedilikle üyelerine yapılmasını istemiştir.

Bildiğimiz kadarıyla bu görüşe kadar bankaların uygulaması, yatırım hesapları ve diğer (vadesiz, vb) hesaplar üzerinden fiziki teslimat olmaksızın yapılan altın satış işlemlerinde lehe alınan paralar üzerinden %5 oranında BSMV hesaplamak yönündeydi.

Bankalara Birliğine gönderilen yazıdaki değerlendirmeye göre, söz konusu işlemlerde satış tutarı üzerinden (halen binde 2 oranında) BSMV hesaplanması gerekmektedir. Bu vergi bankalarca müşterilerden tahsil edilmektedir.

Önceki bölümde açıklandığı üzere; kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden 07.12.2019 tarihine kadar binde 1, bu tarihten itibaren ise binde 2 olarak uygulanan BSMV oranının 2568 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yüzde 1'e çıkarılması ile birlikte, fiziki teslimat olmaksızın 24 Mayıs 2020 tarihinden itibaren gerektirilen altın satış işlemlerinde de satış tutarı üzerinden **yüzde 1 oranında BSMV hesaplanacaktır.**

Başka bir ifadeyle; 24 Mayıs 2020 tarihinden önceki fiziki teslimat olmaksızın yapılan altın satışları için işlem tarihine göre binde 1 veya binde 2 oranı, bu tarihten itibaren yapılan işlemler için ise yeni oran olan yüzde 1 geçerlidir.

2.Finansman Bonolarından ve Varlık Kiralama Şirketleri Tarafından İhraç Edilen Bir Yılda Kısa Vadeli Kira Sertifikalarından Sağlanan Gelirler ile Bunların Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlarda Stopaj Oranı % 10'dan % 15'e Yükseltilmiştir.

Bilindiği gibi Gelir Vergisi Kanunu (GVK)'nın 1.1.2006 tarihinde yürürlüğe giren ve 31.12.2020 tarihine kadar uygulanacak olan geçici 67 nci maddesi ile bazı menkul sermaye iradı ve elden çıkarma kazançları için stopaj yoluyla nihai vergileme niteliğinde özel bir vergileme esasları uygulanmaktadır.

Stopaj oranlarını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili iken yeni hükümet sisteminde Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Cumhurbaşkanı 24 Mayıs 2020 tarihli ve 31136 sayılı Resmi Gazete yayımlanan **Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci Maddesinde Yer Alan Tevkifat Oranları Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2569)** ile 6362 sayılı Kanuna göre Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış finansman bonolarından ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarından sağlanan gelirler ile bunların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan GVK'nun geçici 67 nci maddesi gereğince yapılan **stopajın oranını %15 olarak belirlemiştir.** Değişiklikten önce bu oran % 10 idi.

2569 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile geçici 67 nci madde uyarınca yapılması gereken stopajın oranlarını belirleyen 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentleri ile (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2006/10731 sayılı Kararın Değiştirilen Bölümü	Eski Şekli	Yeni Şekli
1/a-1	(1), (2) ve (3) numaralı fıkralarda yer alan oran; hisse senetlerine ve hisse senedi endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, Borsa İstanbul'da işlem gören aracı kuruluş varantları dahil olmak üzere hisse senetleri (menkul kıymetler yatırım ortaklıkları hisse senetleri hariç) ve hisse senedi yoğun fonların katılma belgelerinden elde edilen kazançlar ile Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen altına dayalı devlet iç borçlanma senetleri ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen altına dayalı kira sertifikalarından elde edilen kazançlar için %0,	1) (1), (2) ve (3) numaralı fıkralarda yer alan oran; paylara ve pay endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, Borsa İstanbul'da işlem gören aracı kuruluş varantları dahil olmak üzere paylar (menkul kıymetler yatırım ortaklıkları payları hariç) ve hisse senedi yoğun fonların katılma belgelerinden elde edilen kazançlar ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen altına dayalı devlet iç borçlanma senetleri ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen altına dayalı kira sertifikalarından elde edilen kazançlar için %0, 6362 sayılı Kanuna göre Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış finansman bonolarından ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarından sağlanan gelirler ile bunların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %15
1/a-3	3) (2) ve (3) numaralı fıkralarda yer alan oran; tam ve dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar [(c) bendinde sayılanlar hariç] tarafından elde edilen kazançlar (yurt dışında ihraç edilen tahviller ve kira sertifikalarından elde edilenler hariç) için %10	3) (2) ve (3) numaralı fıkralarda yer alan oran; tam ve dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar [(c) bendinde sayılanlar hariç] tarafından elde edilen kazançlar (yurt dışında ihraç edilen tahviller, kira sertifikaları ve (1) numaralı alt bent kapsamında

		6362 sayılı Kanuna göre Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış finansman bonoları ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarından elde edilenler hariç) için %10
1/c	<p>ç) (11) numaralı fıkrada yer alan oran; hisse senetlerine ve hisse senedi endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, Borsa İstanbul'da işlem gören aracı kuruluş varantları dahil olmak üzere hisse senetleri (menkul kıymetler yatırım ortaklıkları hisse senetleri hariç) ve hisse senedi yoğun fonların katılma belgelerinden elde edilen kazançlar ile Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen altına dayalı devlet iç borçlanma senetleri ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen altına dayalı kira sertifikalarından elde edilen kazançlar için % 0, diğer kazançlar için % 10</p>	<p>ç) (11) numaralı fıkrada yer alan oran; paylara ve pay endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, Borsa İstanbul'da işlem gören aracı kuruluş varantları dahil olmak üzere paylar (menkul kıymetler yatırım ortaklıkları payları hariç) ve hisse senedi yoğun fonların katılma belgelerinden elde edilen kazançlar ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen altına dayalı devlet iç borçlanma senetleri ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen altına dayalı kira sertifikalarından elde edilen kazançlar için %0, 6362 sayılı Kanuna göre Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış finansman bonoları ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarının elden çıkarılmasından doğan kazançlar için %15, diğer kazançlar için %10</p>

Bu Karar, yayın tarihi olan **24 Mayıs 2020 tarihinden itibaren iktisap edilen 6362 sayılı Kanuna göre Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış finansman bonoları ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen kazançlara uygulanmak üzere, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.**

Saygılarımızla
Hasan Zeki Süzen (YMM) – Ekrem Kayı (YMM)